

IŠSAUGOSIME ELEKTRONINIUS IŠTEKLIUS ATEITIES KARTOMS

Regina Varnienė

Sparčiai didėjantis elektroninių išteklių srautas internete kelia susirūpinimą, jog didesnę dalį šios rūšies dokumentų, tad ir daug svarbios informacijos, laikas be pėdsako nuneš užmarštin. Kad taip neatsitiktų, daugelio šalių įvairių sričių specialistų suvienytomis pastangomis tarptautinėje programoje "Europos depozitinė tinklo sistema" (Networked European Deposit Library - toliau NEDLIB) parengtas Elektroninių išteklių depozitinės sistemos, dar vadinamos archyvu, modelis.

Šio modelio pagrindu kai kurios šalys jau susikūrė elektroninių išteklių depozitines sistemas, kurios vykdo elektroninių išteklių archyvo funkcijas, atlieka bibliografinę apskaitą, aprūpina vartotojus informacija apie deponuojamus elektroninius išteklius bei visateksčiais dokumentais. Šiame straipsnyje nagrinėjamos tokio modelio pritaikymo galimybės Lietuvoje ir elektroninių išteklių išsaugojimo perspektyvos.

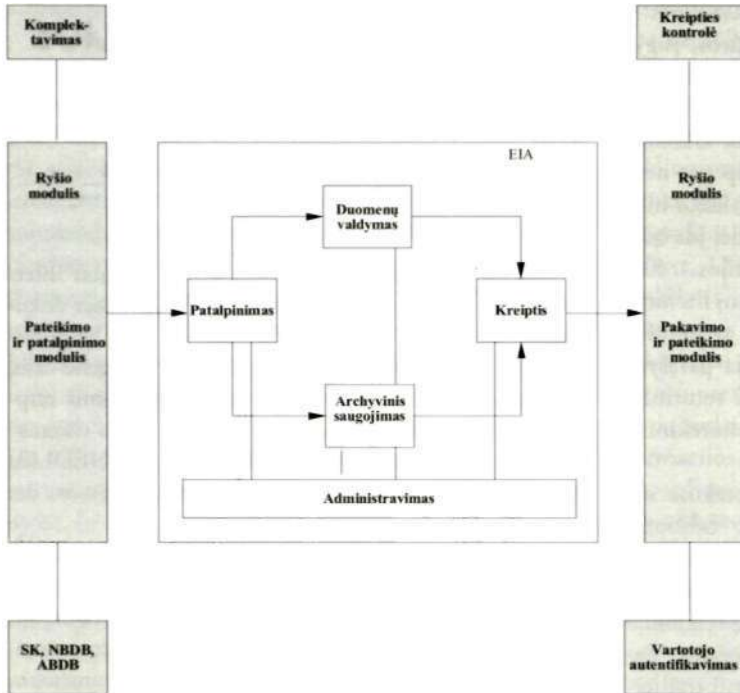
Lietuvos elektroninių išteklių archyvo vizija. Vykdamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimą "Dėl spaudinių ir kitų dokumentų privalomųjų egzempliorių siuntimo bibliotekoms tvarkos", numatantį įtraukti ir tinklo (*on-line*) išteklius, 2001 m. buvo parengtas LIBIS Elektroninių išteklių (EI) posistemio projektas, kuriame pateikiama Lietuvos elektroninių išteklių archyvo (EIA) vizija, materialiniai ir finansiniai ištekliai, reikalingi jai realizuoti.

Posistemio projektas buvo parengtas remiantis NEDLIB OASIS (Open Archival Information System - Atviroji archyvinės informacijos sistema) modeliu (žr. schema) ir kitais tarptautiniais dokumentais [1-6]. Šiame modelyje *Pateikimo ir patalpinimo* bei *Pakavimo ir pateikimo* moduliai sujungia EIA su kitais LIBIS moduliais ir posistemiais, išplėsdami archyvo funkcijas iki virtualios bibliotekos galimybių.

Pateikimo ir patalpinimo moduliui bus realizuojamas ryšys su leidėjais, gautieji elektroniniai ištekliai komplektuojami, tvarkomi ir pateikiami į EIA. Analogiškai kitu ryšio moduliui - *Pakavimo ir pateikimo* - bus realizuojamas EIA esančių išteklių pateikimas vartotojui.

Posistemis bus kuriamas tais pačiais principais, kaip ir kiti LIBIS moduliai, siekiant:

- išvengti funkcijų dubliavimo, maksimaliai panaudojant esamus LIBIS modulius ir posistemius, atliekančius analogiškas funkcijas;
- užtikrinti vienkartinę bibliografinių ir autoritetinių įra-

SK - suvestinis katalogas
 NBDB - nacionalinės bibliografijos duomenų bazė
 ABDB - analizinės bibliografijos duomenų bazė

šų sudarymą bei daugiavfunkcinį šių įrašų naudojimą, panaudojant visus Elektroninių išteklių posistemio informacijos produktus kituose LIBIS struktūriniuose padaliniuose;

- spręsti Elektroninių išteklių posistemio uždavinius maksimaliai naudojantis kitais LNB struktūros padaliniais, egzistuojančiais LIBIS duomenų bankais bei posistemiais.

LIBIS Elektroninių išteklių posistemio kaip virtualios bibliotekos sukūrimas išplės ne tik archyvo galimybes, bet ir visos LIBIS veiklos produktus ir paslaugas, tarp jų valstybinę einamąją bibliografiją, informacinį aprūpinimą, visatekščių elektroninių išteklių išdavimą, įvairių bibliografinių ir informacinių leidinių parengimą.

Elektroninių išteklių kaupimas ir saugojimas. Remiantis OAS modeliu ir Lietuvos dokumentų deponavimo įstatymu, suformuluotas EI posistemio tikslas: *Lietuvos elektroninių išteklių - tautos kultūros paveldo - archyvinis ir ilgalaikis saugojimas bei jų pateikimas informacijos vartotojams.*

Šio pagrindinio tikslo formuluotė akivaizdžiai parodo skirtumą tarp numatomo kurti Elektroninių išteklių archyvo ir šiuo metu kaupiamo Nacionalinės spaudos archyvo, kuris nėra orientuotas į informacijos vartotojų aprūpinimą ir šią funkciją atlieka tik išimtiniais atvejais.

Šiuo metu Lietuvoje galioja Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. lapkričio 22 d. nutarimas Nr.1389 „Dėl spaudinių ir kitų dokumentų privalomųjų egzempliorių siuntimo bibliotekoms tvarkos“. Privalomojo egzemplio-

riaus samprata apima: knygas, brošiūras, periodinius leidinius, natas, mikroformas, garso, vaizdo leidinius, žemėlapius, vaizduojamojo meno leidinius, *elektroninius išteklius* ir aklujų raštu spausdintas priemonės. Viešosios informacijos rengėjai per dvi dienas po tiražo išleidimo privalo išsiųsti privalomąjį egzempliorių Lietuvos nacionalinei M. Mažvydo bibliotekai. Šis nutarimas elektroninių išteklių leidėjams yra oficialus pagrindas pristatyti dokumentų privalomuosius egzempliorius. Kadangi nutarimas elektroninių išteklių aprėpties kriterijų nenumato, buvo parengta metodika [7], kurioje numatyti elektroninių išteklių atrankos principai:

Elektroninių išteklių priklausomybė Lietuvos Respublikai, nustatoma pagal šiuos požymius: geografinė padėtis (atpažįstama pagal domeną „lt“ interneto adrese), leidėjo vieta, autoriaus gyvenamoji vieta;

Elektroninio išteklių statusas (prioritetas teikiamas oficialių leidėjų bei organizacijų informaciniams produktams).

Elektroninių išteklių archyve nekaupiamos įstaigų vidinio naudojimo duomenų bazės bei pavienių asmenų, nebaigti ir neoficialūs dokumentai, viešo bendravimo tinkle produktai (pavyzdžiui, elektroninis paštas, tinklo naujienos, naujienų pokalbių grupės, neformalus bendravimas, sąrašai, interneto žaidimai).

Tinklo dokumentų surinkimui bus pritaikytas vadinas *harvesterio* metodas. Trumpai ši metodą būtų galima apibūdinti taip: elektroninių išteklių surinkimui skirtas serveris ieško *Unifikuotos išteklių vietos* — Uniform Resource Locator (URL), priklausančios tam tikram tinklapiui. Šie puslapiai yra paaimami ir analizuojami, siekiant surasti juose įterptus hiperryšius. Tuomet URL yra naudojami meta-duomenų apie dokumentą suradimui. Procesas tęsiamas, kol visi dokumentai, pagal tam tikrą domeną, yra surenkami. Šiuo paprastu metodu galima aprėpti visą internetą. Pavyzdžiui, Islandijos specialistams šis metodas leido per savaitę paimti visus dokumentus su „IS“ domenu, t.y. visa, kas publikuota Islandijoje, o tai sudaro 565 169 dokumentus iš 1 426 371 URL (dalis jų buvo dubletai).

Išvada, prie kurios prieina Suomijos specialistas Juha Hakala [8], - nedidelėms šalims, tokioms, kaip Islandija, Suomija, Estija ir pan., ši technologija yra efektyvi. Naudojant *harvesterio* metodą, užtikrinamas automatinis šių funkcijų vykdymas:

- failų tvarkymas ir jų perdavimas į Elektroninių išteklių archyvą;
- dubletiško tikrinimas;
- naujų ir patvirtintų URL perdavimas į ryšių filtro lentelę.

Kai EI paimamas iš tinklo ir patvirtinamas jo URL, jam turėtų būti sudaromas registracinis įrašas – toks, koks šiuo metu rengiamas CD, DVD kasetėms ir kitiems *off-line* dokumentams. Vėliau šie įrašai turėtų būti perduodami į BKC Valstybinės einamosios bibliografijos skyrių išsamių bibliografijos įrašų parengimui.

Elektroninių išteklių archyvą numatyta įkurti Nacionalinės bibliotekos LIBIS centre, išigijus tam tikslui atskirą serverį. Archyvinio ir ilgalaikio EI saugojimo funkcijų vykdymui buvo parengti atitinkami programinių, techninių ir organizacinių priemonių reikalavimai [7,9].

Pagal NEDLIB programą įvairiose šalyse yra sukurta keletas elektroninių išteklių ilgalaikio išsaugojimo metodų, iš kurių dažniausiai naudojami du: laikmenos migracijos ir emuliacijos. Šie metodai išbandyti jau veikiančiuose EI archyvuose. Naudojant laikmenos migracijos metodą, duomenys yra kopijuojami į kitą to paties tipo laikmeną. Naujo tipo laikmena pasirenkama tik tuo atveju, jeigu buvusi laikmena nebeegzistuoja. Emuliacijos metodas remiasi atkūrimo procesu kompiuterinėje įrangoje. Šis metodas užtikrina programinių įrangų vienodą funkcionavimą skirtingose sistemose. Emuliacijos metodas yra pranašesnis už migracijos metodą, nes duomenys išlieka originalūs ir archyvuojami tik vieną kartą. Emuliacijos metodu siekiama išsaugoti žmogaus skaitomus metaduomenis, kurie reikalingi kreipimosi metu, bei apimti ir išsaugoti elektroninį išteklių, dabartinę kompiuterinę įrangą. Atsižvelgiant į emuliacijos metodo privalumus, Lietuvoje ilgalaikiam EI saugojimui bus naudojamas būtent šis metodas, tačiau tik vėlesniuose posistemio realizavimo etapuose.

Teisiniai aspektai. Tinklo dokumentų archyvavimas kelia ne vien tik techninius ar bibliotekinius, bet taip pat ir svarbius teisinius klausimus. Lietuvoje elektroninių išteklių naudojimo tvarką bei atsakomybę už tos tvarkos pažeidimus nustato Lietuvos Respublikos autorių ir gretutinių teisių įstatymas, Berno konvencija (Lietuvoje ratifikuota 1996 05 28), LR Baudžiamojo kodekso 142 straipsnis ir Administracinių teisės pažeidimų kodekso 214 (10) straipsnis. Jų laikysis ir Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka, archyvuodama elektroninius išteklius.

Autoriaus teisių savininkui dokumentų kaupimas ir saugojimas archyve – vertinga paslauga, nes ir tuo atveju, kai elektroninis išteklius yra prarastas, jį visada bus galima susirasti archyve. Archyvas bus pravartus ir sprendžiant ginčus dėl autorių teisių pažeidimų. Pagaliau visada bus prieinama tikslai ir išsami informacija apie Elektroninių išteklių archyve esamus relevantčius dokumentus.

Teikdama archyve esančius elektroninius išteklius trečiosioms šalims, LNB vadovausis Lietuvos Respublikos autorių ir gretutinių teisių įstatymu. Prieiga prie elektroninių išteklių bus derinama su autorių teisių saugotoju (leidėju). Jei leidinys nėra saugomas autoriaus teisių (pavyzdžiui, bendro naudojimo sričių leidiniai) arba autoriaus teisių laiko-

tarpis yra pasibaigęs, biblioteka teiks papildomas paslaugas, pagrįstas depozitiniais leidiniais.

Šie ir kiti aktualūs klausimai buvo aptarti su oficialiais elektroninių išteklių leidėjais. Pradėjus diegti LIBIS Elektroninių išteklių posistemį, su jais bus pasirašytos sutartys dėl dokumentų deponavimo ir autorių teisių apsaugos.

Lietuvos elektroninių išteklių archyvas bus kaupiamas vadovaujantis bendra šalies dokumentų deponavimo strategija, reglamentuota Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatymu, Vyriausybės nutarimu dėl dokumentų privalomųjų egzempliorių, Lietuvos nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos nuostatais.

Elektroninių išteklių katalogavimas ir bibliografinė apskaita. Daugelio šalių specialistai šiuo metu intensyviai kuria programines įrangas paimtų iš tinklo elektroninių išteklių bibliografinių įrašų automatiniam parengimui naudojant leidėjų pateiktus duomenis.

Lietuvos elektroninių išteklių katalogavimui numatyta naudoti LIBIS programinę įrangą. Kiekvienam elektroniniam ištekliui, dedamam į Elektroninių išteklių archyvą, bus sudaromas bibliografinis ir autoritetas įrašas, remiantis tais pačiais reikalavimais, kaip ir tradicinės formos dokumentams.

Elektroniniai ištekliai bus kataloguojami pagal ISBD (ER) [10] ir parengtą metodiką [11], kurioje numatytos pagrindinės dokumentų rūšys ir galimi bibliografinio įrašo sudarymo variantai. Reikalingam asmenvardžiui, kolektyviniam autoriui, unifikuotai antraštei ir t.t. parengiamas atitinkamas autoritetas įrašas ir įvedamas į bendrą Autoritetinių įrašų duomenų bazę.

Suprantama, ne visiems elektroniniams ištekliais reikės rengti išsamius bibliografinius įrašus. Projekte numatyta, kad tik oficialių leidėjų pateikti dokumentai bus kataloguojami pagal valstybinės bibliografijos reikalavimus; kitiems elektroniniams ištekliais bus parengti trumpesni įrašai pagal leidėjų pateiktus metaduomenis, konvertavus juos į UNIMARC formatą. Tai leis taupyti lėšas ir laiką.

Elektroninių išteklių bibliografinė apskaita bus realizuojama jau funkcionuojančiu LIBIS NBDB moduliu ir grindžiama šiais principais:

- elektroninių išteklių bibliografinė apskaita turi apimti visą Lietuvos elektroninės leidybos produkciją, o ateityje turėti ir retrospektyvią aprėptį;

- LNB BKC turi apibrėžti ir paskelbti kriterijus elektroninių išteklių atrankai į NBDB ir valstybinės einamosios bibliografijos leidinius;

- valstybinė bibliografija privalo apimti EI įrašus visomis kalbomis ir (arba) rašto sistemomis, kuriomis šie ištekliai leidžiami šalyje;

- elektroniniai ištekliai NBDB ir valstybinėje bibliografijoje turi būti atspindėti operatyviai;

- elektroninių išteklių bibliografiniai įrašai turi būti rengiami pagal tarptautiniu mastu pripažintus standartus, išdėstyti tinkamu būdu ir su paieškos pradmenimis, tenkinančiais vartotojų poreikius;

- elektroninių išteklių bibliografiniai ir autoritetiniai įrašai turi būti sudaromi tik vieną kartą, toliau jie gali būti pildomi, taisomi, koreguojami ir naudojami įvairioms reikmėms.

Į LNB BKC patenka duomenys apie rengiamus spaudai elektroninius išteklius, daugiausia serialinius leidinius ir knygas, kuriems suteikiamas ISBN, ISSN, ISMN. Kol kas kreipiasi nedaug leidėjų dėl tarptautinių standartinių numerių suteikimo elektroniniams ištekliams, tačiau pradėjus diegti LIBIS Elektroninių išteklių posistemę bus siekiama, kad šiuos numerius turėtų visi elektroniniai ištekliai.

ISSN Lietuvos agentūra vykdo Lietuvoje išleistų tęsiamųjų išteklių bibliografinę kontrolę, užtikrindama jų unikalų identifikavimą dviem esminiais elementais - kiekvienam užregistruotam ištekliui nustatydama registracinę antraštę ir skirdama tą antraštę atitinkantį ISSN.

Bibliografinį tęsiamąjį išteklių įrašą ISSN formatu sudaro ir kiti bibliografinio aprašo elementai, kurie įvedami tik peržiūrėjus leidinį *de visu*. Siekiant užtikrinti tęsiamųjų išteklių vienkartinį katalogavimą, ISSN įrašas turi tapti pagrindu valstybinės bibliografijos įrašams.

On-line tęsiamąjį išteklių registravimo procesą sudaro: *on-line* leidinio anketos pildymas, ISSN skyrimas, registracinės antraštės sudarymas, ją atitinkančio bibliografinio įrašo parengimas.

Tarptautiniai susitarimai suderinimo klausimais leidžia sukurti du įrašus atliekant vieną bibliografinę operaciją (vieną įrašą - ISSN tarptautiniam centrui, kitą įrašą - nacionalinei bibliografijai).

Skirtingai nuo tradicinio, spausdinto serialinio leidinio, *on-line* leidiniui pildomas ISSN formato 856 laukas "Elektroninio išteklių vieta ir kreiptis prie jo". Jei leidinys yra ir spausdintas, ir *on-line*, versijos susiejamos ISSN formato ryšio lauku 776 "Kita fizinė laikmena".

On-line tęsiamajam leidiniui pirminis įrašas turi būti sukuriamas ISSN agentūroje pagal tarptautinio centro reikalavimus („ISDS Manual“) ir perduodamas į Katalogavimo modulį.

Toks įrašas, patikrinus jį, patenka į pasaulinį katalogą "ISSN On-line", kuriame 856 laukas suteikia "karšto ryšio" galimybę, t. y. vartotojas gauna elektroninį išteklių vienu pelės paspaudimu.

ISBN ir ISMN agentūrose suteikiami tarptautiniai standartiniai numeriai elektroninėms knygoms (*on-line*), CD, DVD kasetėms. Jeigu elektroninė knyga (monografinis leidinys) pateikiama skirtingais formatais (PDF, HTML, RTF), šie formatai gaus skirtingus ISBN.

Agentūros kuria faktografinius įrašus. Toks įrašas yra sukompiliuotas iš UNIMARC įrašo, papildant jį ne UNIMARC formatu pateiktais duomenimis (pavyzdžiui, leidėjų komunikacijos numeriai, adresai ir pan.) pagal šioms agentūroms keliamus reikalavimus. Faktografiniai įrašai skirti:

- vykdyti ISBN ir ISMN kodų kontrolei;

- užtikrinti faktografinės duomenų bazės pilnumui ir išsamumui.

Naudodamiesi Katalogavimo leidinyje agentūros parengtu priešpublikaciniu arba registraciniu įrašu, sudarytu Privalomojo egzemplioriaus gavimo ir kontrolės padalinyje, BKC Einamosios bibliografijos skyriaus darbuotojai rengia išsamų bibliografinį įrašą, kuris yra tvarkomas, pildomas reikalingais duomenimis pagal valstybinei bibliografijai keliamus reikalavimus. Šiame skyriuje dabar rengiami Lietuvos *off-line* elektroninių išteklių asmenvardžių, kolektyvinių autorių, vietovardžių, unifikuoatų antraščių autoritetiniai įrašai, kurie perduodami į bendrą Autoritetinių įrašų duomenų bazę. Realizuojant Elektroninių išteklių posistemę BKC Einamosios bibliografijos skyriuje turės būti rengiami autoritetiniai įrašai ir *on-line* dokumentams.

Per Elektroninių išteklių bibliografinio įrašo struktūros ypatumus turi būti realizuotas Elektroninio išteklių posistemis kaip virtuali biblioteka, "karštu ryšiu" sujungiant metaduomenis su pačiu elektroniniu ištekliumi. Pavyzdžiui, Kroatijos nacionalinė biblioteka metaduomenis su pačiu elektroniniu ištekliumi sieja per 452 - Kita laikmena su įterptu 001 - Identifikacijos numeriu. Pateikta pavyzdyje identifikacijos numeris 920601246 susieja elektroninio išteklių (Acta pharmaceutica) įrašą su spausdintu pačiu *Acta pharmaceutica* žurnalu.

<http://www.nsk.hr/opac-crolist/crolist.html>

ACTA PHARMACEUTICA

Published by

Croatian Pharmaceutical Society

Abbreviation: Acta Pharm.

Coden: ACPHEE

UDC 615.....ISSN 1330-0075

A QUARTERLY JOURNAL OF CROATIAN
PHARMACEUTICAL SOCIETY
AND
SLOVENIAN PHARMACEUTICAL SOCIETY,
DEALING WITH ALL BRANCHES
OF PHARMACY AND ALLIED SCIENCES
The LATEST ISSUE: Acta Pharm. 51 (2001) No. 3
GENERAL INFORMATION and
PREVIOUS ISSUES since 1997
INSTRUCTIONS TO AUTHORS

Elektroninio žurnalo „Acta pharmaceutica“ antraštės ekranas

naslov: Acta pharmaceutica [Elektroniška grada] : a quarterly journal of Croatian Pharmaceutical Society and Slovenian Pharmaceutical Society, dealing with all branches of pharmacy and allied sciences / [editor-in-chief Sveltana Luterotti]

numericki podaci: [Vol.]47,no. 1(1997)-.

impresum: Zagreb : Croatian Pharmaceutical Society, 1997-.

napomene: Četvrtgodišnje. - Stv. nasl. s naslovnice. - Opis grade prema vol.49,no.3(september 1999) dana 20.03.2000. - Abstracts.

elektronička lokacija: <http://pubwww.srce.hr/acphee>

serijska publikacija--hiraz: 1 ---400320093 ---

Elektroninio žurnalo „Acta pharmaceutica“ įrašas OPAC formatu, kuriame yra "Karštas ryšys" su žurnalu tinkle per nurodytą žurnalo elektroninę buvimo vietą.

Elektroninė vieta nurodyta UNIMARC įrašo 856 4# \$u

<http://pubwww.srce.hr/acphee> lauke, iš kurio sudaroma OPAC įrašo „veikianti“ eilutė: elektroninė lokacija.

Elektroninio žurnalo „Acta pharmaceutica“ UNIMARC įrašas, prieinamas per šio įrašo identifikacijos numerį: 001 400320093

00000nls 1.2200000...45..

001 400320093

100 ## \$a 20000320a19979999...y0hrvy0191....ba

101 0# \$a eng

102 ## \$a HR \$b H

110 ## \$a ahaz...0xx0co

135 ## \$a dr

200 1# \$a Acta pharmaceutica \$b Elektroniška graša \$e a quarterly journal of Croatian Pharmaceutical Society and Slovenian Pharmaceutical Society, dealing with all branches of pharmacy and allied sciences \$f [editor-in-chief Sveltana Luterotti]

207 #0 \$a [Vol.]47,no.1(1997)- .

210 ## \$a Zagreb \$c Croatian Pharmaceutical Society \$d 1997-.

230 ## \$a Časopis

300 ## \$a Stv. nasl. s naslovnice

300 ## \$a Opis graše prema vol.49,no.3(september 1999) dana 20.03.2000.

320 ## \$a Abstracts

326 ## \$a Četvrtgodišnje

452 #1 \$1 001 920601246 "Karštas ryšys" su spausdintu žurnalu

801 #0 \$a HR \$b NSK \$g HR PPIAK

856 4# \$u <http://pubwww.srce.hr/acphee>

998 ## \$s SPIO2003 \$s EERC2005

--- UNIMARC bibliografski zapis---400320093 ---

Laukas 452 #1 - Kita laida kitoje laikmenoje su įterptu \$1 001 - Identifikacijos numeriu [920601246](http://pubwww.srce.hr/acphee) susieja elektroninio ištekliaus (Acta pharmaceutica) įrašą su spausdintu tuo pačiu žurnalu Acta pharmaceutica.

Spausdinto to paties žurnalo "Acta pharmaceutica" įrašas OPAC formatu

medunarodni broj: ISSN 1330-0075. - ISSN 0354-2971 (ponisten)

naslov: Acta pharmaceutica : a quarterly journal of Croatian Pharmaceutical Society and Slovenian Pharmaceutical Society, dealing with all branches of pharmacy and allied sciences / [editor-in-chief Sveltana Luterotti]

numericki podaci: Vol.42,no. 1(1992)-.

impresum: Zagreb : Hrvatsko farmaceutsko društvo, 1992- .

materijalni opis: 24 cm

napomene: Četvrtgodišnje. - Vol.42(1992) urednik: Franc Kozjek; od vol.43(1993)-ol.46(1996): Vladimir Grdinić. - Sadržai: Acta pharmaceutica, suppl.1 uz vol.45(1995). - Opis prema vol.51,no.2(2001). - Zbirno kazalo = Cumulative Index : vol.21-45 (1971-1995). -1996. - Sažeci.

ključni naslov: Acta pharmaceutica (Zagreb)

prethodni naslov: Acta pharmaceutica Jugoslavica

udk: 615

signatura: 3.793
fond: Vol.42(1992)-50(2000);51:no. 1-2(2001)-
 Vol.42 No.1,2,3,4 (1992);
 Vol.43 No. 1,2,3,4 (1993);
 Vol.44 No.1,2,3,4 (1994);
 Vol.45 No. 1.suppl. 1,2,3,4 (1995);
 Vol.46 No.1, Vol.21/45 Zbirni kazalo (1971/1995),2,3,4,
 (1996)
 Vol.47 No.1,2,3,4 (1997);
 Vol.48 No. 1,2,3,4 (1998);
 Vol.49 No.1,2,3,4 (1999);
 Vol.50 No.1,2,3,4 (2000);
 Vol.51 No. 1,2 (2001);

Spausdinto to paties žurnalas "Acta pharmaceutica" įrašas UNIMARC formatu

--- serijiska publikacija--hiraz: 1---920601246

00000nasl.2200000...45..

001 920601246

011 ## \$a 1330-0075 \$y 0354-2971

020 ## \$a HR \$b HS97-1036

040 ## \$a ACPHEE

100 ## \$a 19920601a19929999...y0hrvy0191....ba

101 0# \$a eng \$d hrv \$g lat

102 ## \$a HR \$b H

110 ## \$a aha.... 0xx0tx

200 0# \$a Acta pharmaceutica \$e a quarterly journal of Croatian Pharmaceutical Society and Slovenian Pharmaceutical Society, dealing with all branches of pharmacy and allied sciences \$f [editor-in-chief Svjetlana Luterotti]

207 #0 \$a Vol.42,no. 1(1992)-.

210 ## \$a Zagreb \$c Hrvatsko farmaceutsko društvo \$d 1992-.

215 ## \$d 24cm

300 ## \$a Vol.42(1992) urednik: Franc Kozjek; od vol.43(1 993)-vol.46(1996): Vladimir Grdinić 300 ## \$a Sadrž: Acta pharmaceutica, suppl. 1 uz vol.45(1995).

300 ## \$a Opis prema vol.51,no.2(2001)

320 ## \$a Zbimo kazalo = Cumulative Index : vol.21-45 (1971-1995). -1996

320 ## \$a Sažeci

326 ## \$a Četvrtgodišnje

430 #1 \$1 001 910702053 \$1 530 0# \$a Acta pharmaceutica Jugoslavica \$1 011 ## \$a 0001-6667

452 #1 \$1 001 400320093 "Karštas ryšys" su elektroniniu žurnalu

530 1# \$a Acta pharmaceutica \$b Zagreb

531 ## \$a Acta pharm. \$b Zagreb

675 ## \$a 615

712 02 \$3 960205054 \$a Hrvatsko farmaceutsko društvo \$c Zagreb

712 02 \$3 200922025 \$a Slovensko farmacevtsko društvo \$c Ljubljana

801 #0 \$a HR \$b NSB \$g PPIAK

802 ## \$a 30 912 02 \$a Hrvatsko farmaceutsko društvo

912 02 \$a Croatian Pharmaceutical Society

981 ## \$z C2/97 \$z C1/98 \$z C1/99 \$z C1/00

990 ## \$a 88.793

998 ## \$s IPLR2002 \$s EERC2002 \$s VBMK2003 \$s VBMK2006 \$s DERK2009

999 ## \$a Vol.42(1992)-50(2000);51:no. 1-2(2001)-

--- UNIMARC bibliografski zapis---920601246 --

Lieka tikėtis, kad labai artimoje ateityje LIBIS Elektroninių išteklių archyvas turės ne tik panašias paieškos galimybes, kaip parodytos pateiktame pavyzdyje, bet ir tinkamas sąlygas išsaugoti vertingą informaciją, užfiksuotą elektroniniuose ištekliuose, ateities kartoms.

Panaudotos literatūros sąrašas ir parengti dokumentai

1. Guidelines for Legal Deposit Legislation, <http://www.ifla.org/VII/sl/gnl/legaldepl.htm>
2. F e e n s t r a, Bendert. Standards for the implementation of a Deposit System for Electronic Publications. Den Haag: Koninklijke Bibliotheek, 2000. 39 p.
3. The legal deposit of electronic publications / prepared by a Working Group of the Conference of Directors of National Libraries (CDNL). <http://www.unesco.org/webworld/memory/legaldep.htm>
4. L u p o v i c i, Catherine, M a s a n e s, Julien. Metadata for the long term preservation of electronic publications. Den Haag: Koninklijke Bibliotheek, 2000. 22 p.
5. R o t h e n b e r g, Jeff. An experiment in using emulation to preserve digital publications. Den Haag: Koninklijke Bibliotheek, 2000. 70 p.
6. W e r, Titia van der. The deposit system for electronic publications: a process model. Den Haag: Koninklijke Bibliotheek, 2000. 66 p.

7. V a r n i e n ė R. Lietuvos elektroninių išteklių atrankos, kaupimo, naudojimo ir archyvinio saugojimo LIBIS Elektroninių išteklių archyve organizacinių bei techninių priemonių metodika. Vilnius, 2001. 99 p. - Rankraštis.

8. H a k a l a, Juha, et al. Warwick framework and Dublin Core set provide a comprehensive infrastructure for network resource description. <http://www.lub.luse.tk/warwick.html>; <http://kulturarw3.kb.se/html/projectdescription.html>; The Nordic Metadata Project. <http://linnea.helsinki.fi/meta/>>

9. V a r n i e n ė R. LIBIS Elektroninių išteklių posistemio organizacinė ir funkcinė struktūra, jos ryšys su kitais LIBIS posistemiais ir moduliais. Vilnius, 2001. 39 p. - Rankraštis.

10. ISBD(ER): International Standard bibliographic description for electronic resources. <http://www.ifla.org/VII/s13/pubs/isbd3.htm#17>

11. B u c k i e n ė L., V a r n i e n ė R. Elektroninių išteklių kompiuterinių įrašų sudarymo metodika. Vilnius, 2001. 56 p. - Rankraštis.

NAUJA PASLAUGA

Pastaruoju metu sulaukėme daug pageidavimų naudotis ne tik Suvestinio katalogo bei Nacionalinės bibliografijos duomenų bazėmis, bet ir LNB katalogu. Tad Nacionalinė M. Mažvydo biblioteka savo veiklą praplėčia dar viena patrauklia paslauga - LNB katalogas pateiktas kompaktiniame diske (CD-ROM).

Naudotis kompaktiniu disku labai patogu ir nesudėtinga. O bibliotekoms, kurios jau dirba su LIBIS PI, gerai pažįstama ir jo aplinka. Naudojantis žinomais meniu mygtukais, galima:

- *ieškoti bibliografinių įrašų pagal būtinuosius bibliografinio įrašo elementus (žr. 1 lentelę);*
- *ieškoti jų iš sąrašų pagal pasirinktą parametą (žr. 2 lentelę);*
- *peržiūrėti bibliografinį įrašą ISBD ir UNIMARC/B formatu; užrašyti jį į failą;*
- *kopijuoti pasirinktą įrašą iš CD-ROM bazės į vietinį bibliotekos katalogą naudojant atitinkamą LIBIS katalogavimo posistemės funkciją (žr. 3 lentelę).*

Pastaba. Bibliotekose, naudojančiose kitą bibliotekinę programinę įrangą arba dirbančiose tradiciniais būdais, šis CD-ROM gali būti naudojamas tik paieškai.

CD-ROM instaliavimas ir įsigijimo sąlygos. Kadangi dirbama tiesiogiai su CD-ROM, nusprendus jį įsigyti, reikėtų suskaičiuoti, keliose darbo vietose jo gali prireikti vienu metu. Informacija atnaujinama kas pusmetį. Vieno CD kaina - 100 Lt, papildomų - po 10 Lt.

Šiuo metu paraiškos jau priimamos. Jei Jus sudomino mūsų informacija ir nusprendėte įsigyti, rašykite: *LIBIS centras, Nacionalinė M. Mažvydo biblioteka, Gedimino pr. 51, 2600 Vilnius.* Jei reikia papildomos informacijos, skambinkite tel. 49 64 83 arba rašykite elektroniniu paštu: grazina@lnb.lt.

1 lentelė

2 lentelė

3 lentelė